

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Změny v ochraně designérské tvorby ochrannou známkou

Uskutečněná myšlenka designéra - i takto se v jednoduchosti dá vystihnout design. Estetickým spojením zajímavosti a užitého předmětu, takto naplňuje designér svou získanou ambici, kterou se zároveň snaží sjednotit s očekáváním svých zákazníků a případně distributorů. Jaké má ale designér při tvorbě značky možnosti právní ochrany své výjimečné tvůrčí činnosti a investic vložených do vývoje? Tento článek má za ambici na tuto otázku odpovědět v kontextu novely zákona č. [441/2003](#) Sb., o ochranných známkách, která je v podnikatelském prostředí dlouho očekávanou modernizací jedné ze stěžejní části ochrany průmyslových práv.

Pokud jde o inovaci a tvořivost, evropský trh se dlouhodobě považuje za světovou špičku, a i proto se návrháři uvědomující si náročný průnik a udržení se v ekonomicky silném trhu výrazněji zajímají o to, jakým způsobem co nejefektivněji využít dostupné právní instituty pro ochranu své tvůrčí činnosti, označení výrobků a investic vložených do jejího vývoje. Návrháři nebo obchodníci se v rámci ochrany své módní značky k tomuto účelu nabízí využití zejména práv duševního vlastnictví, které je tvořeno dvěma celky - autorským a průmyslovým právem. Ty se vzájemně odlišují nejen výkonem práv, ale hlavně způsobem samotné formalizace. V rámci průmyslových práv podléhajících registraci využívaných v módním průmyslu, jde hlavně o ochrannou známku, o které pojednává i tento článek a průmyslový vzor, kterým je míněn každý vzhled, který můžeme vymezit mimo jiné vzhledem k celkovému estetickému a vizuálnímu dojmu, k vzhledu výrobku nebo jeho části, spočívající v kombinaci linií, barev, obrysů, tvarů, struktury či materiálů. Za průmyslový vzor můžeme považovat každý vzhled, který naplňuje tyto znaky a který je zapsán v národním či evropském rejstříku (kromě výjimky níže), umožňuje majiteli vykonávat práva obdobné známkoprávní ochraně. Výjimku tvoří nezapsaný vzor Společenství, který sice národní právní úprava nezná, ale bývá částí odborné veřejnosti považován v exkluzivní módě za nejrelevantnější, právě z důvodů své neformálnosti a pružné úpravy, která plně odpovídá měnícím se módním trendům a plně odpovídá potřebám značek, které se zaměřují na haute couture.

Noerr

Praktické dopady novely

Nový rok se v právním prostředí nesl i ve znamení účinnosti zmíněné novely zákona o ochranných známkách, která přinesla několik výrazných změn, které by se mohly výrazněji dotknout módního průmyslu. Ochranné známky hrají nemalou úlohu při šíření povědomí o designérské značce a její ochraně. Prezentací na přehlídkových molech je na základě svojí rozeznatelnosti designér schopný prodávat svou značku na téměř jakémkoli produktu. Ochranná známka tedy slouží jako základní identifikátor původu a kvality zboží designéra resp. následného výrobce produktu, odlišuje jednotlivé výrobce a usnadňuje spotřebitelům rozhodnutí při výběru výrobku preferované značky.

Ochranná známka je v novelovém znění vymezena jako jakékoliv označení, které je způsobilé výrobky odlišit a zároveň je vyjádřeno v rejstříku ochranných známek způsobem, který umožňuje jasně a přesně určit předmět ochrany, tedy výrobky ke kterým se vztahuje. Odpadnutím podmínky grafického znázornění se módnímu průmyslu otevřela cesta k inovaci zapsáním netradičních ochranných známek. Na první pohled má pro módní průmysl asi nejzásadnější význam v příloze novely uvedená nová poziční ochranná známka, která je tvořena zvláštním umístěním nebo připevněním, například na rám slunečních brýlí a ochranná známka se vzorem, která je tvořena sadou prvků, které tvoří pravidelně opakující se vzor. Pro oba nově definované typy známek postačuje přiložit jeden nebo více obrázků v standardním formátu JPEG/GIF. Módním domům lze doporučit, aby se v budoucnu rozhodly přeregistrovat své dosavadní ochranné známky do některé nové a více odpovídající kategorie, jako by to mohlo nastat například při medializované registraci ikonické červené podrážky Louboutin, která bezpochyby vystihuje definici poziční ochranné známky.

Známkoprávní ochrana vznikne jedině registrací na základě přihlášky s poplatkem podané Úřadu průmyslového vlastnictví ("Úřad") nebo jeho evropské obdobě v případě splnění všech formálních náležitostí a splnění věcného přezkumu způsobilosti k zápisu. Tuto ochranu získá přihlašovatel na základě zápisu do národního nebo například evropského rejstříku na vymezeném území na deset let se stálou možností prodloužení.

Jedním ze základních předpokladů úspěšného formálního přezkumu podané přihlášky je mimo jiné správné označení druhu známky a třídy výrobku v niceském systému třídění výrobků a služeb, pro který je tato známka zvolená. Pokud přihláška všechny formální náležitosti nespĺňuje, Úřad vyzývá přihlašovatele k odstranění nedostatků ve stanovené lhůtě, která je alespoň dva měsíce. V opačném případě podanou přihlášku Úřad odmítne. Proti tomuto rozhodnutí je možné podat rozklad do jednoho měsíce s odkladným účinkem, přihlašovatel má dále možnost předložit věcné odůvodnění rozkladu do jednoho měsíce od jeho podání. Za praktickou zmínku stojí, že přihlašovatel po nabytí právní moci negativního rozhodnutí nebrání nic, aby podal přihlášku opětovně.

Jiným případem jsou důvody absolutní zápisní nezpůsobilosti, které vedou k zamítnutí přihlášky ve věcném přezkumu Úřadu, což je navazujícím přezkumem při splnění všech formálních náležitostí. Úřad má možnost přihlášku zamítnout na základě těchto hmotněprávních důvodů, ale rovněž i na základě odůvodněné námítky vlastníka starší ochranné známky proti zápisu, nově vyčleněné jako relativního důvodu neplatnosti. Tuto námitku budou moci oprávněné osoby podat ve lhůtě tří měsíců, a kterou není možné prodloužit, nebo její zmeškání prominout. Z pohledu módního průmyslu se jako konfliktní jeví námitka vlastníka staršího práva z jiného průmyslového vlastnictví (zejména průmyslového vzoru) k přihlašované ochranné známce se vzorem.

Tuto novinku můžeme v budoucí praxi považovat za zásadní, a to nejen z pohledu zjednodušení věcného přezkumu na straně Úřadu, ale rovněž i pro praktický dopad na stávající vlastníky ochranných známek, kterým byla tímto krokem přidána povinnost aktivního monitoringu zapsaných ochranných známek a podávání případných námitek i při zdánlivém zásahu do jejich výlučného užívání. Relevantním důvodem pro námitku se v kontextu módního průmyslu jeví námitka uživatele nezapsaného označení, nebo jiného označení užívaného v obchodním styku, který přede dnem podání přihlášky k takovému označení nabytí práva. Vzhledem k variacím označení často užívaných při sezónnosti módních kolekcí a jejich označení se lze domnívat, že v segmentu módy bude právě tato námitka hojně využívána, a to i vzhledem k prosté asociaci veřejnosti s určitým označením výrobku. S tím samozřejmě souvisí i celkové zvýšení nákladů, které může být pro menší nebo začínající designéry nadměrnou rozpočtovou zátěží.

Obtížnější bude i dosavadní běžná praxe módních domů zápisu známek, které mohou být potenciálně využívány pro budoucí kolekce. Vlastník známky zapsané po dobu přesahující pět let může být v

námitkovém řízení vyzván k prokázání užívání této známky pro výrobky pro které byla původně zapsána. V tomto případě může vést nedostatečné prokázání užívání známky po dobu pěti let nebo existence řádných důvodů pro její neužívání až k zrušení ochranné známky Úřadem. Obdobně může být Úřadem ochranná známka zrušena i v souvislosti s jejím užíváním způsobem, který naplňuje některou podstatu nedovoleného soutěžního jednání. Dále může být prohlášena za neplatnou i na základě nedostatku dobré víry na straně přihlašovatele. Beze změny zůstává zánik ochranné známky v případě, že její vlastník nepožádá o obnovu zápisu.

Závěrem

I když můžeme považovat odvětví výroby oděvů v České republice za ekonomicky silný trh založený na pevné historické tradici, průřezové právní odvětví nejlépe známe pod zkratkou *fashion law*, si zejména v části duševního vlastnictví zatím nevysloužilo signifikantní pozornost širší odborné veřejnosti nebo advokátních kanceláří i navzdory obrovskému prostoru k jeho rozvoji a aplikaci právní úpravy na míru specifickým problémům, s kterými se módní průmysl potýká.

Módní průmysl se v současné době drží převážně neformálního způsobu ochrany. Nicméně, do budoucna se lze domnívat, že i přes zvýšenou administrativní a finanční zátěž si na současném trhu s módou zajistí své hladké fungování podnikatelské subjekty, které formalizovanou úpravu ochranných známek nepodcení a využijí ji ve svůj prospěch.

Mgr. Bc. Ondřej Řitička,
advokát

Mgr. Marek Poloni,
advokátní koncipient

[Noerr s.r.o.](#)

Na Poříčí 1079/3a
110 00 Praha 1

Tel.: +420 233 112 111
Fax: +420 233 112 112

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)